

VV - verenigde vergadering

Aard Voorstel	VV-Besluitnota	
Vergaderdatum	02-11-2016	Agendapuntnummer 4.22.
Onderwerp	Actualisatie Calamiteitenplan	
Collegevergadering	27-09-2016	
VV-commissie	Cie BOD: 12-10-2016	
Portefeuillehouder	G.J. Doornbos	
Corsanummer	16.078965	
BABS id	4613	
Bijlagen	concept calamiteitenhuis	

(concept) De verenigde vergadering

Besluit:

- Het Calamiteitenplan 2016-2022 vast te stellen.
- Kennis te nemen van de wijze waarop de kwaliteitsbewaking georganiseerd is.

VV-besluitnota

De verenigde vergadering

Besluit:

1. Het Calamiteitenplan 2016-2022 vast te stellen.
2. Kennis te nemen van de wijze waarop de kwaliteitsbewaking georganiseerd is.

Context

Rijnland heeft met de herziening van haar Calamiteitenplan een flinke slag geslagen. Zo zijn wij de eerste die de nieuwe visie van de Unie van Waterschappen op planbeheer doorgevoerd hebben. De plannen zijn kort en bondig, sluiten aan bij de praktijk en informatie staat maar op 1 plek. Het Calamiteitenhuis Rijnland maakt de verhouding tussen de plannen helder en geeft een duidelijke structuur. Rijnland heeft daarnaast veel aandacht besteed aan het proces om te komen tot de plannen, door inhoudelijk deskundigen en gebruikers samen aan tafel te zetten. Tot slot is er zorg besteed aan het schrijven in 1 stijl, de check op de inhoud en de vormgeving, welke interactief is. Hiermee kun je gemakkelijk door de plannen en hoofdstukken heen en vind je in dit document goed wat je tijdens calamiteiten snel nodig hebt.

Het calamiteitenplan (zie bijlage 1) is een wettelijke verplichting waarbij de herzieningstermijn 6 jaar is. Het calamiteitenplan is voor het laatst in december 2010 vastgesteld. Naast het verstrijken van de herzieningstermijn is de evaluatie van het waterbezwaar 2014 aanleiding geweest om het project 'Planvorming op orde' te starten. In dit project werden het calamiteitenplan en alle onderliggende plannen volgens de Plan-Do-Check-Act methode herzien, getest, aangepast en klaar gemaakt voor publicatie (zie voor een beschrijving van het project bijlage 3). Het project heeft naast actualisatie ook een herziening opgeleverd van de wijze waarop de kwaliteitsbewaking plaatsvindt (Calamiteitenhuis Rijnland zie bijlage 4).

Argumenten

1.1 Daarmee voldoet Rijnland aan wettelijke verplichtingen

In de Waterwet (art 5.29) en het Waterbesluit (art 5.3) worden eisen ten aanzien van het calamiteitenplan gesteld (zie bijlage 2 voor wetsartikelen).

1.2 Het nieuwe model ondersteunt de lerende organisatie

Binnen ieder beleidsterrein worden constant nieuwe ontdekkingen gedaan. Ook iedere calamiteit levert leerpunten op. Door de Plan-Do-Check-Act cyclus van Deming toe te passen en door ieder plan te laten beheren door een vakexpert, kan de calamiteitenorganisatie haar plannen steeds verder verbeteren. Dat komt een efficiënte en effectieve calamiteitenbestrijding ten goede.

Bijlage 1 Concept calamiteitenhuis (als aparte bijlage)

Bijlage 2 Wetsartikelen

Artikel 5.29 van de Waterwet

- 1 De beheerder draagt zorg voor het houden van oefeningen in doeltreffend optreden bij gevaar. Tevens stelt hij voor de waterstaatswerken onder zijn beheer een calamiteitenplan vast, dat voldoet aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels.
- 2 In het calamiteitenplan wordt de afstemming op crisisplannen en voor het waterbeheer van belang zijnde rampbestrijdingsplannen, vastgesteld voor het gebied waarin de waterstaatswerken zijn gelegen, gewaarborgd.
- 3 Het ontwerp van een calamiteitenplan wordt in elk geval voor commentaar gezonden aan de besturen van de veiligheidsregio's waarbinnen de waterstaatswerken zijn gelegen.

Artikel 5.3 van het Waterbesluit

- a. een overzicht van de soorten calamiteiten die zich in de watersystemen of onderdelen daarvan kunnen voordoen, waaronder een inventarisatie van de daarmee gepaard gaande risico's;
- b. een overzicht van te nemen maatregelen, met inbegrip van de maatregelen die voortkomen uit de voor de betreffende watersystemen geldende overstromingsrisicobeheerplannen, en het beschikbare materieel, benodigd om de onderscheidene calamiteiten het hoofd te bieden;
- c. een overzicht van de diensten, instanties en organisaties, die bij gevaar kunnen worden ingeschakeld;
- d. een beschrijving van het moment en de wijze van het door de beheerder informeren van burgemeesters en wethouders van de gemeenten waarbinnen de watersystemen of onderdelen daarvan zijn gelegen;
- e. een schema met betrekking tot de calamiteitenorganisatie van de beheerder;
- f. een meld- en alarmeringsprocedure;
- g. een overzicht waaruit blijkt op welke wijze de beheerder de kwaliteit van de calamiteitenorganisatie waarborgt.

Bijlage 3 Beschrijving project Planvorming op orde

Het project volgde de Plan-Do-Check-Act cyclus en kende 3 fasen:

- In de eerste fase (Plan en Do) is nagedacht over een structuur (het Calamiteitenhuis Rijnland) waar alle plannen een logische plek kregen en een eigen beheerder. Deze planbeheerders zijn specialisten binnen Rijnland die voor hun vakgebied (bijvoorbeeld waterkwaliteit, droogte, communicatie of noodmiddelen) nu ook een onderdeel van de planvorming voor calamiteitszorg onder hun hoede hebben. Ook werden de verschillende type plannen opnieuw ontwikkeld waarmee een helder format ontstond en dubbelingen en hiaten aangepakt konden worden. Vereisten uit wetgeving, maar ook uit landelijke afspraken tussen de waterschappen vormden de randvoorwaarden voor de nieuwe opzet. Het totaal van de plannen is ten opzichte van de vorige versie de helft dunner geworden.
- De volgende fase bestond uit het testen van de plannen (Check). Daarvoor is de oefening Insula Sola gebruikt (juni 2015) en diverse opschalingen in de tweede helft van 2015.
- Begin 2016 bestond de derde fase uit het bijwerken van de nieuwe plannen met wat we geleerd hebben (Act). Hierbij is ook de wens van de gebruiker (Rijnlands calamiteitenorganisatie) nadrukkelijk geadresseerd. Door middel van meeleessessies werden de planbeheerders in staat gesteld hun plan af te stemmen op de gebruiker en werden ook anderen binnen Rijnland gevraagd mee te kijken en hun expertise te leveren. Bij deze sessies zijn zo ook leden van D&H aangeschoven om het bestuurlijk perspectief in de plannen te borgen. Toen ieder individueel plan klaar was, heeft een externe adviseur (die onder andere de evaluatie van het waterbezwaar 2014 schreef) alle plannen beoordeeld en daarbij vooral gelet op de onderlinge relaties zodat het een eenduidig en consequent geheel werd. Vervolgens is een extern tekstbureau ingeschakeld om ook het taalgebruik te uniformeren en verbeteren. Een externe vormgever (die ook het WBP5 ontworpen heeft) is voorts aan de slag gegaan om het geheel vorm te geven waarbij de navigatie en digitale ontsluiting (geschikt voor pc, laptop, tablet, maar ook uit te printen) prioriteit hadden. In deze laatste fase is het calamiteitenplan ter consultatie voorgelegd aan de besturen van de vier in Rijnland opererende veiligheidsregio's.

De plannen zijn nu actueel en gereed om vastgesteld te worden in de daartoe aangewezen gremia. Echter, op dit moment al zijn er al weer punten die intern bediscussieerd worden en mogelijk tot een aanpassing leiden. De calamiteitenorganisatie is een lerende organisatie en daarmee blijft het op orde houden van de plannen een constante inspanning.

Bijlage 4 Calamiteitenhuis Rijnland

Voor een organisatie die continu haar kwaliteit wil verbeteren is cyclisch werken zoals Deming in zijn Plan-Do-Check-Act cirkel heeft beschreven noodzakelijk. De Deming cirkel kan voor de Rijnlandse Calamiteitenorganisatie integraal worden toegepast:

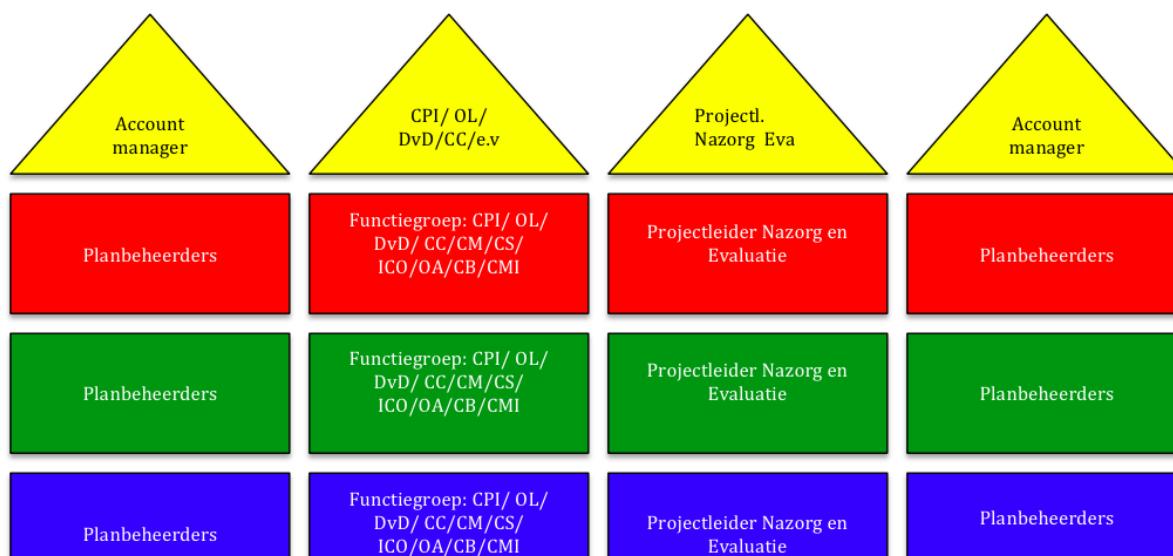
Plan → Planvorming(sfase)

Do → De uitvoering/bestrijding bij calamiteiten en oefeningen

Check → Nazorg en toets of de uitvoering heeft voldaan aan het plan

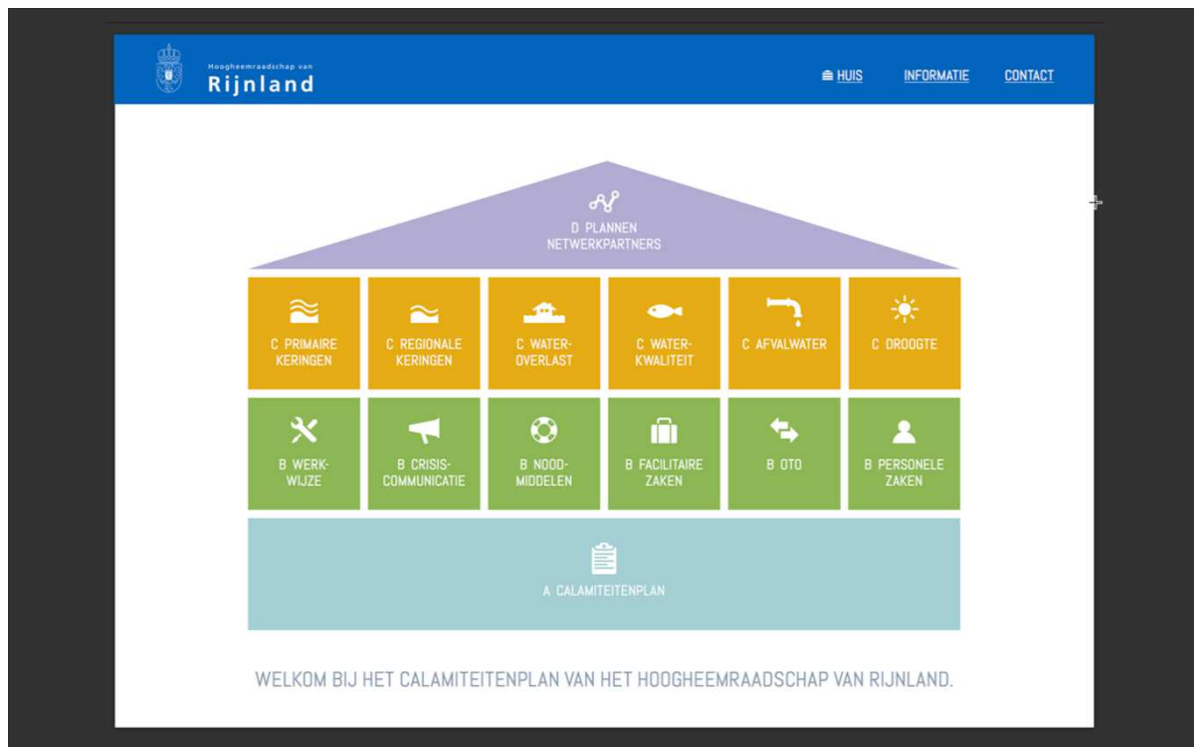
Act → Bijstellen

Iedere fase heeft een eigen 'huis' gekregen, waardoor inzicht en overzicht ontstaat.

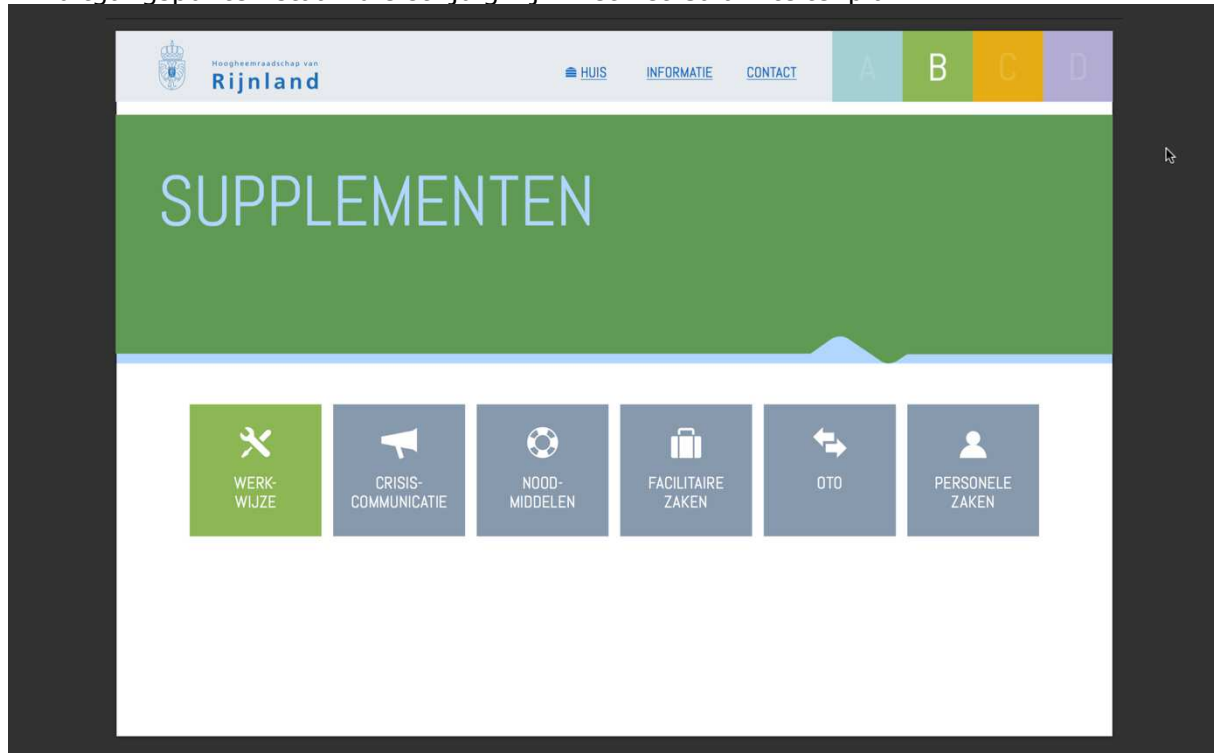
Het Plan huis

In het Plan huis hebben de planbeheerders een plekje. Iedere kamer op iedere verdieping is aan een planbeheerder toegerekend.

➤ **Het fundament: Calamiteitenplan**

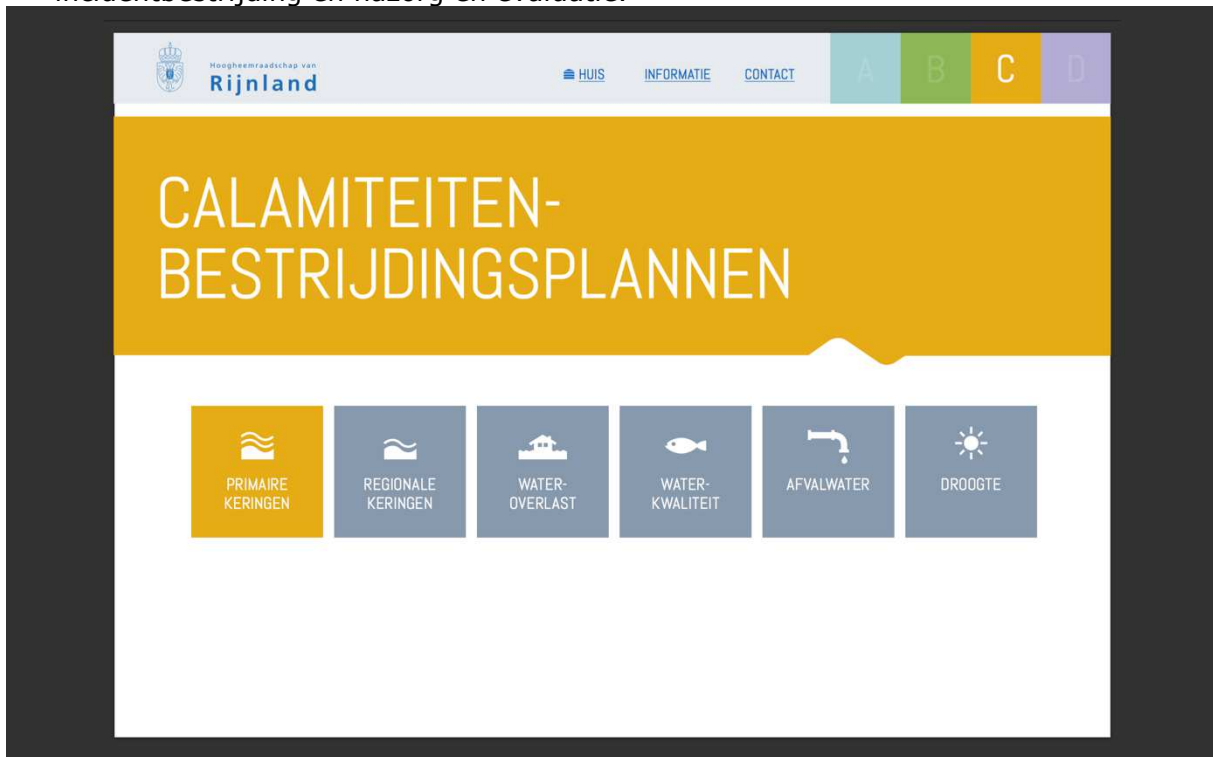
Het Calamiteitenplan is het hoofddocument en beschrijft de algemene informatie en kaders, welke bestuurlijk zijn vastgelegd. Het is een generiek plan, altijd van toepassing en leidend. In daaropvolgende plannen (B, C en D) kunnen nooit uitgangspunten staan die strijdig zijn met het Calamiteitenplan.

➤ **Supplementen**

Op de eerste bouwlaag staan de 6 Supplementen. Dit zijn verdere concretisering van generieke onderdelen van de Planvorming. Generiek wil zeggen dat ze onafhankelijk van het type calamiteit, van toepassing zijn. Zo vind je in het supplement werkwijze alle informatie om ten tijde van een calamiteit te kunnen

handelen. Het beschrijft de voorwaardenscheppende processen: alarmeren, opschalen/ afschalen, leiding en coördinatie, informatiemanagement, incidentbestrijding en nazorg en evaluatie.

- **CBP: Calamiteitenbestrijdingsplannen**
De tweede bouwlaag in het Huis is voor de Calamiteitenbestrijdingsplannen. Deze plannen zijn in tegenstelling tot de voorgaande lagen, specifieke plannen, wat betekent dat ze gekoppeld zijn aan een risico/ calamiteitstype. Voor ieder type is een CBP geschreven. Het is een praktisch hulpmiddel ten tijde van een calamiteit en geeft kort en overzichtelijk de opschaling, mogelijke maatregelen en risico's weer.
- **Plannen Netwerkpartners**
Het dak is gereserveerd voor alle plannen van Netwerkpartners en overige samenwerkingsregelingen. Het dak moet je zien als de samenwerking met onze omgeving en de aansluiting hier op. Regelmatig participeert Rijnland in de totstandkoming van plannen van onze netwerkpartners, vaak gericht op een specifiek object (zoals het CBP Schiphol) of een specifiek risico (Dijkring 14 scenario).

Het Do huis

Het Do huis is het operationele huis. In dit huis wordt – in tegenstelling tot alle andere huizen – niet gekeken naar de reguliere Rijnland afdelingen, maar naar de rollen en pools binnen de Calamiteitenorganisatie. Omdat dit huis gaat over de daadwerkelijke calamiteitenbestrijding en de oefening daarop, hebben de repressieve functionarissen in dit huis de leiding. Dat betekent ook dat de hoogst leidinggevenden in dit huis de Directeur van Dienst (Fase 3), de Operationeel Leider (Fase 2) en de Coördinator Plaats Incident (Fase 1) zijn.

Het Check huis

Het Check huis gaat over de toets: heeft Do voldaan aan Plan. Dit is de stap die wordt gedaan in de evaluatiefase. Een daartoe opgeleide pool van evaluatoren draagt zorg voor de evaluatie van alle opschalingen. In dit huis hebben ook de Coördinatoren Nazorg een plek; zij dragen zorg voor afhandeling van de restpunten die na afschaling overblijven.

Het Act huis

Het Act huis is het huis van de fase van bijstellingsactiviteiten, bijvoorbeeld het

aanpassen van de planvorming, en het rondmaken van de cyclus. Dit ligt bij de planbeheerders, die naast het opstellen van de plannen, ook de verantwoordelijkheid dragen voor het updaten en aanpassen van de plannen. Bijvoorbeeld naar aanleiding van een oefening of incident, als blijkt uit de evaluatie dat bijstelling nodig is.

VV-besluit

De verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap van Rijnland,
gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 27-09-2016, kenmerk
16.078965,
en gelet op artikel 5.29 van de Waterwet en artikel 5.3 van het Waterbesluit.,

Besluit:

- Het Calamiteitenplan 2016-2022 vast te stellen.
- Kennis te nemen van de wijze waarop de kwaliteitsbewaking georganiseerd is.

Leiden, 02-11-2016.

De verenigde vergadering,

G.J. Doornbos
dijkgraaf

C.M. van de Wiel
secretaris

